

הלכות שאלה ופקדון פרק ג

א. השואל את הפרה מחברו, ושלחה לו המשאיל ביד בנו או ביד שלוחו או ביד עבדו, אפלו שלחה לו ביד בנו או ביד עבדו או ביד שלוחו שלשואל, ומתה קדם שתכנס לרשות השואל הרי זה פטור. ואם אמר לו השואל שלחה לי ביד בני ביד עבדי ביד שלוחי, או ביד בנך או ביד עבדך העברי או ביד שלוחך, או שאמר לו המשאיל הריני משלחה לך ביד בנך ביד עבדך ביד שלוחך, ביד בני ביד עבדי העברי ביד שלוחי, ואמר לו השואל שלח, ושלחה ומתה בדרך הרי זה חייב.

ב. שלחה לו המשאיל ביד עבדו הפנעני, אף על פי שאמר לו השואל שלח, ומתה פטור: מפני שידו ביד רבו, ועדין לא יצאת מרשות המשאיל. אמר לו השואל הפישה במקל, והיא תבוא אלי מאליה, ועשה המשאיל כן אין השואל חייב בה, עד שתכנס לרשותו; אבל אם מתה בדרך, פטור.

ג. וכן בשעה שמחזירה השואל לבעלים אם שלחה ביד אחר, ומתה קדם שתגיע לרשות המשאיל הרי זה חייב, שעדין היא באחריות השואל. ואם שלחה מדעת המשאיל על ידי אחר, ומתה פטור. שלחה ביד עבדו הפנעני אף על פי שאמר לו המשאיל שלח אם מתה בדרך, חייב: שיד העבד ביד רבו, ועדין לא יצאת מיד השואל.

ד. במה דברים אמורים, בשהחזירה בתוך ימי שאלתה. אבל אם החזירה ביד אחר אחר ימי שאלתה הרי זה פטור, אם מתה בדרך: שהשאלה אחר ימי שאלתה יצאת מדין שאלה, והרי הוא כשומר שכר עליה; ולפיכך אם נשבת או מתה אחר ימי שאלתה, פטור. וכן כל כיוצא בזה.

ה. השואל פרה מחברו שאלה חצי היום ושכרה חצי היום, שאלה היום ושכרה למחר, שאל אחת ושכר אחת, ומתה אחת מהן, המשאיל אומר שאולה מתה, ביום שהיתה שאולה מתה, בשעה שהיתה שאולה מתה, והשומר אומר איני יודע; או שאמר השומר שכורה מתה, ביום שהיתה שכורה מתה, בשעה שהיתה שכורה מתה, והמשאיל אומר איני יודע; או שאמר זה איני יודע, וזה אומר איני יודע: המוציא מחברו, עליו הראיה.

ו. לא היתה שם ראיה ישבע השומר ששכורה מתה, או שאינו יודע, ויפטור. זה אומר שאולה מתה, וזה אומר שכורה מתה ישבע השומר על השכורה שמתה כדרךה כמו שטען, ויגלגל עליו שהשכורה היא שמתה.

ז. השאילו שתי פרות, חצי היום בשאלה וחצי היום בשכירות, המשאיל אומר בזמן השאלה מתו שתיהן, והלה אומר אחת מתה בזמן שאלתה והאחרת איני יודע מתוך שאינו יכול להשבע, ישלם השתים.

ח. וכן אם מסר לו שלוש פרות, שתיים שאולות ואחת שכורה, המשאיל אומר שתיים השאולות הן שמתו, והשואל אומר האחת השאולה מתה ודאי, אבל השנייה שמתה איני יודע אם היא השאולה האחרת או השכורה מתוך שאינו יכול להשבע, שהרי אומר איני יודע ישלם השתים.

ט. בהלכות טוען ונטען יתבאר דין זה וכיוצא בו, מכל הטוענים

שְׂאִינָן יְכוּלִים לְהִשְׁבֵּעַ, וְכִיצַד מְשַׁלְּמִין, וּמַאֲיִזָּה טַעַם הֵן
מְשַׁלְּמִין.